

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙

วันพุธที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๑ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาและมีความเห็นในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

- พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง

ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง และร่างแนวทางการดำเนินการ เพื่อพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง เนื่องจากประเด็นแนวทางการสร้างความปรองดองเป็นวาระปฏิรูปที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และเป็นประเด็นปฏิรูปประเด็นหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้พิจารณาและเห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองแล้ว อันเป็นภารกิจที่คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองต้องดำเนินการ โดยเชิญผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่รับผิดชอบและดูแลควบคุมการชุมนุมทางการเมือง ตลอดจนคดีการชุมนุมทางการเมือง และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุม เพื่อมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีการชุมนุมทางการเมือง และการนำมาตราการทางกฎหมายมาใช้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง

ผลการประชุม

ที่ประชุมได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองและการดำเนินคดีการชุมนุมทางการเมืองจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แนวทางในการนำมาตราการทางกฎหมายมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง จากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พร้อมทั้งได้มีความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเพื่อพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความปรองดองของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ดังนี้

๑. การดำเนินคดีเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ผ่านมามีการชุมนุมทางการเมืองในหลายช่วงเวลาและมีคดีที่อยู่ในการดูแลและรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เบื้องต้นขอทราบขอบเขตการพิจารณาของคณะกรรมการว่า มีขอบเขตการพิจารณาศึกษาในเรื่องดังกล่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างไร และข้อมูลที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาเป็นข้อมูลประเภทหรือลักษณะใด เป็นการชุมนุมอยู่ในช่วงเวลาใด เพื่อจะได้ดำเนินการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลดังกล่าวให้กับคณะกรรมการ โดยขอเวลาดำเนินการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา ๑ เดือน เนื่องจากมีข้อมูลอยู่เป็นจำนวนมากและมีบางส่วนยังไม่เป็นข้อมูลปัจจุบัน จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ปัจจุบันว่า การดำเนินคดีในแต่ละคดีอยู่ในขั้นตอนใด โดยจะได้รวบรวมและจัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการในภายหลัง พร้อมทั้งได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการสร้างความปรองดองว่า การที่จะทำให้เกิดการปรองดองได้ประการหนึ่ง คือ การดำเนินกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับคดีการเมืองจะต้องทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการดำเนินกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรม มีมาตรฐานเดียวกันและไม่เลือกปฏิบัติกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากสามารถดำเนินการได้ในลักษณะนี้ก็จะสามารถสร้างความปรองดองและลดความขัดแย้งลงได้

๒. การใช้กระบวนการทางกฎหมายในการยุติความขัดแย้งต่าง ๆ เห็นว่า กฎหมายไม่ใช่ปัญหา จะให้บัญญัติกฎหมายอย่างไรก็ได้ แต่ประเด็นปัญหา คือ เมื่อบัญญัติกฎหมายออกมาใช้บังคับแล้วสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ หากกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาย่อมจะทำให้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ โดยปัญหาความขัดแย้ง แบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ ความขัดแย้งในอดีตและความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งความขัดแย้งที่อยู่ระหว่างพิจารณาศึกษา คือ ความขัดแย้งในอดีตซึ่งมีสาเหตุอันเกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (abuse of power) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) และการใช้สิทธิเสรีภาพที่เกินขอบเขต โดยการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาหลัก โดยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอดีตพบว่า ความขัดแย้งดังกล่าวไม่ใช่ความขัดแย้งที่พบเห็นเฉพาะภายนอกเท่านั้น แต่เป็นความขัดแย้งที่ฝังลึกลงไปในชีวิตจิตใจของประชาชนแต่ละคน ซึ่งการที่จะทำให้สิ่งดังกล่าวหายไปจากความรู้สึกของประชาชน คือ การทำให้ความจริงปรากฏขึ้น โดยกระบวนการยุติธรรมที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เป็นธรรม ปราศจากอคติ โดยทุกเรื่องต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ดังนั้น การใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขความขัดแย้งที่อยู่ในจิตใจของประชาชนคงไม่สามารถดำเนินการได้ คงสามารถแก้ไขและดำเนินการได้เฉพาะความขัดแย้งภายนอก เช่น ในกรณีของการยุยงส่งเสริมให้ประชาชนเกลียดชังกัน (Hate Speech) หรือ การใช้วาจาประทุษร้ายกันที่นำไปสู่ความขัดแย้ง กรณีที่ประชาชนไม่เชื่อมั่นในอำนาจรัฐ เนื่องจากกระบวนการของไทยยังคงยึดหลักการที่ว่า การปกปิดข้อมูลเป็นหลัก การเปิดเผยข้อมูลเป็นข้อยกเว้น ทำให้ประชาชนเกิดความเคลือบแคลงใจ กรณีดังกล่าวนี้อาจจะใช้มาตรการทางกฎหมายในการเข้าไปดำเนินการได้ โดยการใช้มาตรการทางกฎหมายเข้าไปดำเนินการกับผู้ที่ยุยงส่งเสริมให้ประชาชนเกลียดชังกัน หรือการทำให้การใช้อำนาจรัฐเกิดความโปร่งใสขึ้น โดยกำหนดให้รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนเป็นหลัก นอกจากนั้นสิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นเรื่องเร่งด่วนประการหนึ่ง คือ การปรับเปลี่ยนทัศนคติในการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากในช่วงที่เกิดความขัดแย้งมีการใช้สิทธิเสรีภาพโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยเป็นเรื่องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการใช้สิทธิเสรีภาพต้องอยู่ภายใต้กรอบที่ว่า ต้องสอดคล้องและไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และที่สำคัญต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

๓. แนวทางการดำเนินการ เพื่อพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความปรองดองของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นว่าการดำเนินการเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรรวบรวมความคิดเห็นทั้งปวงจากประเด็นปัญหาที่เกิดความขัดแย้งทางการเมือง โดยขอให้ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการไปรวบรวมคดีที่เกิดจากความขัดแย้งในทางการเมืองทั้งหมดโดยแยกเป็นประเภทคดี ข้อมูลความคืบหน้าการดำเนินคดีแต่ละคดีว่า มีการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนใด ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการหาข้อสรุปการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดองต่อไป

นางสาวศกิมินาภรณ์ สุวรรณรงค์
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 สำนักกรรมการ ๒
 สรุปลผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วอิน
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ
 การพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน
 และการมีส่วนร่วมของประชาชน

..... ผู้ตรวจ